

РЕШЕНИЕ

№ 2143

гр. София, 22.04.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 71 състав,
в публично заседание на 10.03.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Георги Бозуков

при участието на секретаря Десислава В Симеонова, като разгледа дело номер **1057** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. Административно-процесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на Р. С. Г., от гр. С., [улица], ляво крило, ет. 4, ап. 15, против Решение № 1040-21-741/20.12.2019г. на директора на териториално поделение - С.-град на Националния осигурителен институт, с което е отхвърлена жалба вх. № 1059-21-14178 # 1/07.11.2019г. и е потвърдено разпореждане № 0-21-999-00-[ЕГН] от 03.10.2019г. на ръководителя по изплащането на обезщетенията и помощите към ТП С.-ГРАД на НОИ, с което последният е отказал да изплати парично обезщетение за временна неработоспособност по болничен лист № Е 20196898245. За да откаже изплащане на поисканото парично обезщетение ръководителят по изплащането на обезщетенията и помощите към ТП С.-ГРАД на НОИ е посочил, че в нарушение на чл. 4, ал. 6 от КСО и чл. 1, ал. 6 от Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица (НООСЛБГРЧМЛ), жалбоподателката не била заявила желанието си за осигуряване и обхват на осигуряване с декларация образец ОКД-5.

В жалбата са изложени съображения за отмяна изцяло на обжалваното решение, като противоречащо на материалния закон, а като последица от това и като необосновано иска се съдът да уважи искането за изплащане на парично обезщетение за временна неработоспособност по болничен лист

Е20196898245/25.07.2019г., издаден от [фирма]. Претендира съдебно деловодните разноски.

Ответникът по жалбата - Директор на Териториално поделение на Националния осигурителен институт /ТП на НОИ/ - С. град, чрез процесуалния си представител по делото – ст.юрисконсулт Б. оспорва жалбата като неоснователна и иска отхвърлянето ѝ. Претендира разноски и иска срок за писмени бележки

Въз основа на съвкупна преценка на събраните по делото доказателства, Съдът намира за установено следното:

С Разпореждане № 0-21-999-00-[ЕГН]/03.10.2019 г., на Ръководителя по изплащането на обезщетенията и помощите, е отказано отпускане на парично обезщетение по болничен лист № Е20196898245, поради обстоятелството, че към датата на настъпване на риска лицето не е осигурено за общо заболяване и майчинство, тъй като считано от 02.06.2017 г., жалбоподателката е придобила право и получава пенсия и не е заявила желанието си да се осигурява и в обхват на осигуряване с декларацията по образец ОКД-5, в компетентната териториална дирекция на НАП, в нарушение на чл. 4, ал. 6 от КСО и чл. 1, ал. 6 от Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица. българските граждани на работа в чужбина и морските лица /НООСЛБГРЧМЛ/. Жалбоподателката обжалвала Разпореждането по административен ред, а с жалбата поискала обжалваното разпореждане да бъде отменено и да ѝ бъде отпуснато обезщетение по болничен лист № Е 20196898245. Същата твърди, че съгласно чл. 10, ал. 1 от КСО, осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ, поради което за да има прекратяване на осигуряването трябва да има съответно прекратяване на трудовата ѝ дейност. Р. С. Г. посочила, че отпуснатата ѝ пенсия не е такава по глава шеста, раздел I от КСО /пенсия за осигурителен стаж и възраст/, а е пенсия по раздел II от същата глава /инвалидна пенсия/, поради което отпускането ѝ не било свързано с прекратяване на трудовата ѝ дейност. Жалбоподателката смятала, че дори да се приеме, че съгласно чл. 1, ал. 6 от НООСЛБГРЧМЛ, осигуряването следвало да възникне от подаване на декларацията по чл. 1, ал. 2 от същата наредба, то последното противоречало на цитирания чл. 10, ал. 1 от КСО текст, който бил нормативен акт от по-висок ранг и следвало да се приложи съгласно чл. 15, ал. 3 от Закона за нормативни актове /ЗНА/. Р. С. Г. счита, че независимо дали е подадена декларация по образец ОКД-5, тъй като не е преустановявала трудовата си дейност и не била прекъсвала заплащането на осигурителни вноски, то осигуряването ѝ не било прекратено.

След разглеждане и обсъждане на всички доказателства, съдържащи се в административната преписка и при преценката им в тяхното единство и взаимовръзка от фактическа и правна страна РО установил следното:

Жалбата била подадена в срока по чл. 117, ал.2 от КСО и била допустима за разглеждане. Разгледана по същество, същата била неоснователна по следните съображения:

Р. С. Г. била във временна неработоспособност за периода от 19.07.2019 г. до 16.08.2019 г./вкл./, за която представила в ГМ на НОИ С. [населено

място]-приложение № 9 към болничен лист № Е 20196898245 за изплащане на парично обезщетение по реда на Наредба за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване /НПОПДОО/.

Във връзка с преценка на правото на парично обезщетение за временна неработоспособност по представения болничен лист, на основание чл. 1, ал. 2 от НПОПДОО във връзка с чл. 40, ал. 1 от КСО била извършена проверка в информационната система на НОИ, при която било установено, че Р. С. Г. е регистрирана, като упражняваща свободна професия с ГИК[ЕИК] считано от 01.01.2006 г. и към настоящия момент нямало данни за прекъсване на дейността. За посочения период Р. С. Г. се е осигурявала в качеството си самоосигуряващо се лице за всички осигурителни рискове без трудова злополука и професионална болест и безработица.

По повод жалбата до РО била извършена проверка в информационната система на НОИ, при която било констатирано, че считано от 07.09.2015 г. на жалбоподателката била отпусната лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване, чийто срок за изплащане бил удължен съобразно представени ЕР на ТЕЛК като същевременно в информационната система на НОИ нямало данни за постъпила в НАП декларация за регистрация с изявлението „пенсионер съм и желая да се осигурявам”. Посочената в оспореното разпореждане дата 02.06.2017 г. била дата, от която било направено преизчисление на отпуснатата от 2015 г. пенсия за инвалидност. Допуснатата неточност имала характер на очевидна фактическа грешка, тъй като не обуславяла промяна на крайното волеизявление на административния орган, че към датата на настъпване на осигурителния риск през 2019 г. Р. Г. не е била осигурена за общо заболяване и майчинство.

Предвид установеното, на основание чл. 40, ал. 3 от КСО било постановено Разпореждане № 0-21- 999-00-[ЕГН]/03.10.2019 г. на Ръководителя по изплащането на обезщетенията и помощите за отказ за изплащане на парично обезщетение по болничен лист № Е 20196898245, тъй като лицето не било заявило желанието си за осигуряване и обхват на осигуряване с декларация ОКД-5 в компетентната ТД на НАП, в нарушение на чл. 4, ал. 6 от КСО и чл. 1, ал. 6 от НООСЛБГРЧМЛ, поради което към настъпване на временната неработоспособност не била осигурена за риска от заболяване и майчинство.

Съгласно чл.40, ал.1 от КСО осигурените лица за общо заболяване и майчинство имали право на парично обезщетение вместо трудово възнаграждение за времето на отпуск поради временна неработоспособност и при трудоустрояване, ако имат най-малко 6 месеца осигурителен стаж като осигурени за този риск.

Следователно за придобиване на право на парично обезщетение за общо заболяване било необходимо към датата на настъпване на риска кумулативно да са налице две предпоставки: 1 лицето да е осигурено за този риск и 2./ да има най-малко 6 - месеца осигурителен стаж като осигурено за този риск.

В настоящият случай нямало спор относно факта, че жалбоподателката има придобит осигурителен стаж повече от 6 месеца, като осигурена за общо заболяване и майчинство.

Предмет на спора било дали жалбоподателката е била осигурено лице за общо заболяване към датата на настъпване на временна неработоспособност по болничен лист № Е 20196898245.

Неправилни били твърденията на жалбоподателката, че за да има прекратяване на

осигуряването трябва да има съответно прекратяване на трудовата дейност, както и независимо, че не била подадена декларация по образец ОКД-5, тъй като не била преустановявала трудова дейност и не е прекъсвала заплащането на осигурителни вноски, то осигуряването ѝ не било прекратено.

Решаващият орган приел жалбата за неоснователна, защото жалбоподателката, като упражняваща свободна професия, попадала в обхвата на чл. 4, ал. 3, т. 1 от КСО. На основание чл. 4, ал. 6 от КСО лицата по ал. 3, т. 1, 2, 4-6 от КСО, на които е отпусната пенсия се осигурявали по свое желание. Правото им да не се осигуряват за ДОО възниквало по силата на закона, с настъпването на факта на пенсиониране, без да са необходими никакви допълнителни действия от тяхна страна. Считано от 01.01.2013 г. била изменена разпоредбата на чл.1, ал. 6 от НООСЛБГРЧМЛ (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2013 г.) и вече имала следното съдържание : Лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2, 4 - 6 от КСО, на които била отпусната пенсия, се осигурявали по свое желание по предвидения с наредбата ред. За лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО, на които била отпусната пенсия, осигуряването възниквало от датата, посочена в декларацията по ал. 2, но не по-рано от 1-во число на месеца, през който е подадена.

Разпоредбата на чл. 1, ал. 2 от НООСЛБГРЧМЛ възлагала на самоосигуряващите се лица да подадат декларация пред компетентната ТД на НАП в 7-дневен срок от настъпване на обстоятелство, което било основание за регистрирането им, като такива.

При положение, че самоосигуряващо се лице, на което е отпусната пенсия желае да се осигурява, то следвало да подаде декларация в компетентната ТД на НАП по утвърден образец.

Съгласно чл. 1, ал. 6 изр. второ от НООСЛБГРЧМЛ за лицата-пенсионери, желаещи да се осигуряват, осигуряването възниквало от датата, на която е подадена декларацията. След като не бил спазен установения от закона ред за деклариране желанието да се осигурява, то не можело заплатените осигурителни вноски да заместят това деклариране /Решение № 8452 от 05.06.20 4) г. на ВАС по адм. дело № 995/2019 г./.

С оглед цитираните норми се установявало, че когато през м. 09. 2015 г. на Р. С. Г. била отпусната пенсия за инвалидност, по силата на закона е отпаднало основаниято за осигуряването ѝ и се счита, че същото било прекратено. За да възникне основание за осигуряване след този момент тя е следвало да изпълни указанията, дадени с разпоредбата на чл.1, ал.6 от НООСЛБГРЧМЛ и да подаде декларация ОКД-5, с която да изрази по определената форма и ред желанието си за осигуряване, началото и вида му.

След 01.01.2013 г. вече не било възможно конклюдентно/с действия по подаване на декларации обр. I и обр. 6 и заплащане на осигурителни вноски/ да се изрази такова желание за осигуряване и то да има правна стойност. При положение, че Р. С. Г. не е подала декларация ОКД-5 през месец септември 2015 г., че желае да се осигурява, а по силата на закона пенсионирането ѝ било прекъснало осигуряването ѝ, и тя била не „осигурено лице” по смисъла на КСО / Решение № 16720 от 09.12.2019 г. на ВАС по адм. дело 12226/2019 г./.

Неоснователно и необосновано било твърдението на жалбоподателката, че така създадената подзаконова нормативна регламентация влизала в противоречие със

законовата норма на чл. 10, ал. 1 от КСО. Съгласно чл. 4, ал. 11 от КСО, редът по който се осигуряват самоосигуряващите се лица, вкл. редът по който упражняват правото на избор на осигуряването, се урежда с отделен нормативен акт на МС по предложение на НОИ. В случая, установеният с НООСЛБГРЧМЛ регистрационен режим имал за цел да постигне правна сигурност в административните правоотношения между самоосигуряващите се лица и осигурителният орган и финансова отчетност при определяне и плащане на осигурителните задължения.

Предвид изложеното, безспорно било установено, че към датата на настъпването на временната неработоспособност по болничен лист № Е 20196898245, Р. С. Г. не била осигурено лице за общо заболяване и не отговаряла на първото условие на чл. 40, ал. 1 от КСО за придобиване на право на парично обезщетение.

При така изяснената фактическа обстановка и правна страна на спора, решаващият административен орган приемал, че подадената от Р. С. Г. жалба срещу Разпореждане № 0-21-999-00-[ЕГН]/03.10.2019 г. на Ръководителя по изплащането на обезщетенията и помощите е неоснователна и следва да бъде отхвърлена, а обжалваното разпореждане било правилно и следвало да бъде потвърдено.

Съдът, като обсъди събраните по делото доказателства и приетата за установена въз основа на тях фактическа обстановка, направените в жалбата оплаквания, доводите и становищата на страните и като извърши цялостна проверка на законосъобразността на оспорения административен акт на основание чл. 168, ал.1 във връзка с чл.146 от АПК, намира следното от правна страна:

Оспорването, като направено от легитимирано лице с правен интерес, в законово установения срок по чл.118, ал.1 от КСО, и против акт, подлежащ на съдебно обжалване и контрол за законосъобразност, е процесуално допустимо.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Оспореното Решение № 1040-21-741 от 20.12.19 г. на Директора на ТП на НОИ – С. град е постановено от материално компетентен орган по чл.117 ал.3 вр.с ал.1 т.2 .“е“ от КСО. Според чл. 40 ал. 3 изр. първо и второ от КСО, паричните обезщетения за временна неработоспособност, трудоустрояване, бременност и раждане и за отглеждане на малко дете и помощите от държавното обществено осигуряване се изчисляват и изплащат от Националния осигурителен институт на осигурените лица по декларирана от тях лична банкова сметка. От длъжностното лице, на което е възложено ръководството по изплащането на обезщетенията и помощите или друго длъжностно лице, определено от ръководителя на ТП на НОИ, издава разпореждане за отказ. Потвърденото Разпореждане № 0-21-999-00-[ЕГН]/03.10.19 г. също изхожда от материално и териториално компетентен орган в лицето на натоварения за ръководител по изплащането на обезщетенията и помощите при ТП на НОИ [населено място] град.

Спазени са изискванията за форма и съдържание на оспорения административен акт. Сред правните основания за издаване на акта е посочена правилно и Наредба за изчисляване и изплащане на паричните обезщетения и помощи от Държавното обществено осигуряване. В същото са посочени ясно и точно фактите на които се

основава, разпоредбата на чл.40 ал.3 от КСО, на основание на която се издава и нормите, спрямо които е извършена преценка за липса на твърдяното право. Жалбоподателката е бил наясно с мотивите за отказа, съответно надлежно е упражнил и правото си на защита.

При издаването на оспореното решение, съответно и потвърденото с него разпореждане, не са допуснати съществени нарушения на относимите административно-производствени правила. Извършена е служебна проверка за установяване на относимите към твърдяното право факти и обстоятелства. Между страните няма спор по фактите, спорът е правен.

При преценка съответствието на акта материалния закон, съдът съобрази следното:

Съдът също счита, че жалбата е неоснователна. Жалбоподателката, като лице упражняващо свободна професия действително попада в обхвата на чл. 4, ал. 3, т. 1 от КСО. На основание чл. 4, ал. 6 от КСО лицата по ал. 3, т. 1, 2, 4-6 от КСО, на които е отпусната пенсия се осигуряват по свое желание. Правото им да не се осигуряват за ДОО възниква по силата на закона, с настъпването на факта на пенсиониране, без да са необходими допълнителни действия от тяхна страна. След изменението от 01.01.2013 г. на разпоредбата на чл.1, ал. 6 от НООСЛБГРЧМЛ (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2013 г.), лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2, 4 - 6 от КСО, на които е отпусната пенсия, се осигуряват по свое желание по предвидения с наредбата ред. За лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО, на които е отпусната пенсия, осигуряването възниква от датата, посочена в декларацията по ал. 2, но не по-рано от 1-во число на месеца, през който е подадена.

На основание чл. 1, ал. 2 от НООСЛБГРЧМЛ самоосигуряващите се лица подават декларация пред компетентната ТД на НАП в 7-дневен срок от настъпване на обстоятелство, което е основание за регистрирането им, като такива.

При положение, че самоосигуряващо се лице, на което е отпусната пенсия желае да се осигурява, то следва да подаде декларация в компетентната ТД на НАП по утвърден образец.

Съгласно чл. 1, ал. 6 изр. второ от НООСЛБГРЧМЛ за лицата-пенсионери, желаещи да се осигуряват, осигуряването възниква от датата, на която е подадена декларацията. След като не е спазен установения от закона ред за деклариране на желанието за осигуряване, не е възможно заплатените осигурителни вноски да заместят това деклариране.

Предвид това когато през м. 09. 2015 г. на Р. С. Г. е отпусната пенсия за инвалидност, по силата на закона е отпаднало основанието за осигуряването ѝ. За да възникне основание за осигуряването ѝ след този момент тя е следвало да изпълни указанията, дадени с разпоредбата на чл.1, ал.6 от НООСЛБГРЧМЛ и да подаде декларация ОКД-5, с която да изрази по определената форма и ред желанието си за осигуряване, началото и вида му. След 01.01.2013 г. не е възможно с действия по подаване на декларации обр. 1 и обр. 6 и заплащане на осигурителни вноски да се изрази такова желание за осигуряване и то да породи правни последици. При положение, че Р. С. Г. не е подала декларация ОКД-5 през месец септември 2015 г., че желае да се осигурява, а по силата на закона пенсионирането ѝ е било прекъснало

осигуряването, то тя не е „осигурено лице” по смисъла на КСО.

Съдът намира за неоснователно твърдението на жалбоподателката, че подзаконовата разпоредба влиза в противоречие със законната норма на чл. 10, ал. 1 от КСО. Съгласно чл. 4, ал. 11 от КСО, редът по който се осигуряват самоосигуряващите се лица, включително редът по който упражняват правото на избор на осигуряването, се урежда с отделен нормативен акт на МС. В случая, установеният с НООСЛБГРЧМЛ регистрационен режим има за цел да постигне правна сигурност в административните правоотношения между самоосигуряващите се лица и осигурителният орган и финансова отчетност при определяне и плащане на осигурителните задължения.

В тази връзка е установено, че към датата на настъпването на временната неработоспособност по болничен лист № Е 20196898245, Р. С. Г. не е осигурено лице за общо заболяване и не отговаря на първото условие на чл. 40, ал. 1 от КСО за придобиване на право на парично обезщетение и съвсем правилно решаваният орган е приел, че подадената от Р. С. Г. жалба срещу Разпореждане № 0-21-999-00-[ЕГН]/03.10.2019 г. на Ръководителя по изплащането на обезщетенията и помощите е неоснователна и следва да бъде отхвърлена, а обжалваното разпореждане е правилно и следва да бъде потвърдено.

С оглед на изложеното, явява се правилен и обоснован извода на Ръководителя по изплащането на обезщетенията и помощите при ТП на НОИ [населено място] град, че починалото лице няма качество на осигурено лице. От тук, в съответствие със закона, е формиран извод за липса на втората материална предпоставка от фактическия състав по чл.13 ал.2 от КСО за възникване правото на оспорвания на еднократна помощ във връзка със смъртта на сина му. Посоченото правило се прилага от административния орган в условията на обвързана компетентност.

По изложените мотиви съдът намира, че оспореното решение е законосъобразно – издадено е от компетентен орган; в предвидената от закона форма; постановено е в съответствие с материалноправните разпоредби на които се основава и при спазване на административно-производствените правила. Жалбата се явява неоснователна и като такава следва да бъде отхвърлена.

Водим от горните мотиви и на основание чл.172, ал.2, предложение четвърто от АПК, Административен съд С. град, Трето отделение, 71 състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на **Р. С. Г.**, от гр. С., [улица], ляво крило, ет. 4, ал. 15, против Решение № 1040-21-741/20.12.2019г. на директора на териториално поделение - С.-град на Националния осигурителен институт, с което е отхвърлена жалба вх. № 1059-21-14178 # 1/07.11.2019г. и е потвърдено

разпореждане № 0-21-999-00-[ЕГН] от 03.10.2019г. на ръководителя по изплащането на обезщетенията и помощите към ТП С.-ГРАД на НОИ, като неоснователна.

ОСЪЖДА **Р. С. Г.**, от гр. С., [улица], ляво крило, ет. 4, ап. 15 да заплати на ТП С.-град, сумата в размер на 100 лв., представляваща направени по делото разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в четиринадесетдневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: